

Ordklasser

Ordene i sproget kan inddeles i ordklasser. Ordene i de enkelte ordklasser har visse egenskaber til fælles, nemlig deres overordnede betydning (fx om de betegner genstande eller egenskaber), deres grammatiske funktion (hvilke sætningsled de kan være) og deres bøjning (om de kan bøjes eller ej, og hvordan de bøjes).

De 11 ordklasser

I *Retskrivningsordbogen* er ordene inddelt i 11 forskellige ordklasser:

substantiver (navneord)	! <i>bil, hytteost, rose</i>
adjektiver (tillægsord)	! <i>appetitvækkende, fri, kortfattet, selvstændig</i>
artikler (kendeord)	! <i>den (det), en (et), de, -(e)n, -(e)t, -(e)ne</i>
pronomener (stedord)	! <i>begge, de, hvad, jeg</i>
talord	! <i>en, niende, syttende, toogtyve</i>
verber (udsagnsord)	! <i>aflevere, lyve, sammensætte, se</i>
adverbier (biord)	! <i>dengang, ikke, pladask, under</i>
konjunktioner (bindeord)	! <i>at, dengang, medmindre, og</i>
præpositioner (forholdsord)	! <i>af, ifølge, mellem, under</i>
udråbsord	! <i>av, bravo, nej, pyha</i>
lydord	! <i>dingeling, kykliky, miav, tik tak.</i>

Åbne og lukkede ordklasser

Nogle ordklasser er "åbne", forstået på den måde at de hele tiden får nye medlemmer. Det gælder især for substantiverne, som udgør næsten 70 % af opslagsordene i *Retskrivningsordbogen*. Verberne og adjektiverne er også åbne ordklasser.

Andre ordklasser kaldes "lukkede" fordi de aldrig eller meget sjældent får nye medlemmer. Det gælder fx for konjunktionerne og artiklerne. Artiklerne har kun de medlemmer som er nævnt i listen ovenfor. Læg mærke til at nogle af artiklerne ikke er egentlige ord, nemlig de bestemte artikler *-(e)n*, *-(e)t* og *-(e)ne*, som er endelser.

Ord kan optræde i mere end én ordklasse

"Samme ord" kan optræde i mere end én ordklasse. Det gælder fx *under*, som kan være:

- ! et substantiv (fx *en under*, dvs. en underkrydder, eller *et under*, dvs. et mirakel)
- ! et adverbium (fx *Der stikker noget under*)
- ! en præposition (fx *Temperaturen er under frysepunktet*).

Sproghjælp

retskrivning sb., -en, -er, i
sms. retskrivnings-, fx ret-
skrivningssystem.
retslig (el. retlig) adj., -t
retslæge sb.
retslægeråd sb., -et, rets-
lægeråd, bf. pl. -ene.

Dansk Sprognævn

Vær også opmærksom på at ord kan optræde med en anden funktion end den som fremgår af ordklassebetegnelsen. Fx kan adjektiver normalt også bruges som adverbier:

! *Eleverne arbejder **selvstændigt**.* Ordet *selvstændig* betragtes som et adjektiv uanset om det bruges som adverbium eller adjektiv. Her er det brugt som adverbium og ender derfor på *-t*. Men selvom et adjektiv bruges som adverbium, skifter det ikke ordklasse.

På samme måde er ordet *gammel* et adjektiv uanset om det bruges som et substantiv, eller om det bruges som et adjektiv:

! *Jeg skal hjem at besøge de **gamle*** (bruges som substantiv)

! *Jeg skal besøge mine **gamle** forældre* (bruges som adjektiv).

Det er med andre ord vigtigt at skelne mellem et ords ordklasse og dets grammatiske funktion.

---

i HVIS DU VIL VIDE MERE

- Hent "Sproghjælp" som app i App Store og på Google Play
- Find links og læs mere på sproget.dk